

Vestre Toten kommune
Postboks 84,
2831 Raufoss
post@vestre-toten.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

06.11.2020

Innspill til planstrategi for Vestre Toten kommune

Jordvernalliansen i Innlandet, bestående av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet.

Vestre Toten kommune er i gang med planstrategi for perioden 2020-2023. Jordvernalliansen i Innlandet har følgende innspill til planarbeidet og høringsdokumentet:

Nasjonal jordvernstrategi må eksplisitt innlemmes som en føring i planstrategiens kapittel om nasjonale føringer, og gjøres gjeldende for kommuneplanarbeidet (samfunnsdel og arealdel), samt eventuelle andre planer som næringsplan mv.

Jordvernstrategien ble enstemmig vedtatt av Stortinget i 2015. Stortinget strammet her inn det nasjonale jordvernålet fra maksimal årlig omdisponering på 6000 dekar, til maksimalt 4000 dekar, og må altså nå gjøres gjeldende i alt kommunalt planarbeid. Vi har også en forventning om at det nasjonale jordvernålet blir ytterligere innskjerpet i løpet av planperioden.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på i Norge. Det tar minst 1000 år å danne et ti centimeters lag med matjord. Matjord er dermed i praksis en ikke-fornybar ressurs. Den gode matjorda danner grunnlag for jordbruket som vi har i dag. Nydyrking på dårligere arealer vil ikke gi samme grunnlag for matproduksjon. Med en voksende befolkning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking.

I Innlandet tas store matjordarealer til utbygging av samferdsel. Dette berger for at Innlandet ikke kan ta av sine viktige og gode matjordressurser til nærings- og boligutbygging.

Jordvernalliansen er tydelig på at i eventuelt dilemma mellom jordvern og ønsker om arealer til bolig- og næringsformål, så må Stortingets innstramming av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Dette betyr at alle kommuner må legge seg på en strengere praksis enn tidligere. Total nasjonal omdisponering på 4000 dekar per år innebærer svært liten omdisponering per kommune. Det kan i visse tilfeller aksepteres at matjord omdisponeres til viktige veg- og jernbaneutbygginger. Når samferdselsutbyggingene «har tatt sitt», vil det innenfor Innlandets naturlige andel ikke være igjen noe til bolig- og næringsutbygging på dyrket mark.

WILPF Norge
INTERNASJONAL KAMPAGNE FOR FRED OG TRIVSEL

Norsk Nærings- og
Nytelsesmiddelarbeiderforbund

HEDMARK BONDELAG

Naturvernforbundet

Statistikken viser at også Vestre Toten kommune trenger å stramme inn: De siste 15 årene har Vestre Toten omdisponert 152 dekar dyrket mark.

Utkastet til planstrategi omtaler landbrukets store betydning i Vestre Toten kommune. Her vil vi påpeke at det også er viktig å tydeliggjøre selve grunnlaget for jordbruksproduksjonen, nemlig matjorda, og at dette grunnlaget ikke må svekkes ved nedbygging.

FNs bærekraftsmål er en overordnet føring for planstrategien. Her er det verdt å trekke fram jordvern spesifikt, bl a knyttet til liv på land, bærekraftige samfunn og matforsyning.

Planen bør også trekke inn jordvern innunder temaer som bærekraftig samfunnsutvikling og ressursforvaltning, samt bærekraftig areal- og transportutvikling. Så vidt vi kan se er ikke jordvern nevnt med ett ord i planstrategien.

Jordvern kan med fordel også tas med under klima og miljø, og vi tillater oss å foreslå et tillegg (se utheving) i følgende setning:

*Samfunnet skal redusere sine utslipp av klimagasser, vi skal ta vare på naturen og dens mangfold, **og den verdifulle matjorda.***

Oppsummert: Jordvernalliansen i Innlandet mener at en ansvarlig arealpolitikk må ha som mål at dyrket mark bare kan tillates nedbygd når formålet er infrastruktur av nasjonal betydning eller samfunnskritiske etableringer av stor regional eller nasjonal betydning. Planstrategien bør slå fast at jordbruksarealer ikke skal tas til boligbygging eller utlegges til næringstomter.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr
Hedmark Bondelag

Lars Mæhlum
Naturvernforbundet i Hedmark

Odd Erik Kokkin
LO i Innlandet

Lars Arne Mjørlund
Oppland Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – BONDELAGET – NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET